

המונופול הגדול מכולם: להשליך את האו"ם לפח ? ולהתחיל הכול מחדש

written by דוד מ' וינברג | 27.09.2026

כנראה שלא היה די בהשמצת ישראל באו"ם בשבוע שעבר מצד נשיא צרפת עמנואל מקרון, מלך ירדן עבדאללה ונשיא טורקיה ארדואן. לכן, ביצת האנטישמיות והאנטי-ציונות הזאת קבעה לשבוע הקרוב עוד פסטיבל שנה, לציון 25 שנה לוועידת דרבן הידועה לשמצה והמאוסה.

"הוועידה העולמית נגד גזענות, אפליה גזעית, שנאת זרים ואי-סובלנות נלווית", שנערכה בדרבן שבדרום אפריקה ב-2001, שחררה מבול של אנטי-ציונות יוקדת, אנטישמיות בוטה ואנטי-אמריקניות חריפה, שמאז הסלימו לגבהים חסרי רסן.

המיתוסים שלפיהם ישראל מבצעת רצח עם ומקיימת משטר אפרטהייד ? והמדינה היהודית היא המקור והגורם לכל רוע בעולם המודרני ? נולדו אז ושם, וכך גם מסעות הלוחמה המשפטית הבינלאומית האורוויליאניים נגד ישראל, שהפכו מאז לנפוצים בכל מקום. גרוטסקי" הוא המונח המתון ביותר שאני מסוגל לגייס כדי לתאר את ה"חגיגה" שמתכננת העצרת הכללית ליום שני לכבוד התנועה המפלצתית הזאת, שממשיכה לשלוח גרורות.

מאז בנה האו"ם רשת מסועפת של יותר מ-30 גופים, מנגנוני חקירה, משרדים, ועדות חקירה, ועדות, הליכים מיוחדים ודווחים מיוחדים, התורמים למערכות הפוליטיות, הכלכליות והמשפטיות נגד ישראל ? כפי שממופה בדו"ח חדש ורחב היקף של עמיתי במכון משגב לביטחון לאומי ולאסטרטגיה ציונית בירושלים.

הדו"ח, שכותרתו "האקוסיסטם האנטי-ישראלי של האו"ם: מיפוי המוסדות, המנגנונים והמשאבים שמאחורי המערכה נגד ישראל", מאת ד"ר עדי שוורץ, אשר פרדמן ונועם יעקבי, מראה כיצד המבנים הללו יוצרים תיבת תהודה המזינה את עצמה, שבה גופים עצמאיים לכאורה מאמתים שוב ושוב ומעצימים זה את "הממצאים" והמסקנות של זה ? ואלה, ללא יוצא מן הכלל, אנטי-ישראליים ואנטישמיים.

המנגנון עתיר המשאבים של האו"ם, המתמקד בישראל, מייצר טענות ונתונים מופרכים על הסכסוך הישראלי-פלסטיני, בהתבסס על מקורות ערביים העוינים את ישראל. הטענות הללו נהנות מגיבוי של רוב כמעט אוטומטי בהצבעות, הנשלט בידי מדינות אסלאמיות, סין ורוסיה; משם הן נעות מגוף לגוף ברחבי מערכת האו"ם, זוכות למעמד של מומחיות טכנית או מקצועית, ולאחר מכן מצוטטות בידי ממשלות, עיתונאים, ארגונים לא-ממשלתיים, בתי משפט וגופים אחרים של האו"ם. התוצאה היא בועה מוסדית ואידאולוגית סגורה, המסורה בקנאות לדה-לגיטימציה של ישראל ולהפללתה.

המנגנון הזה מייצר יותר ויותר לחצים פוליטיים, כלכליים ומשפטיים מוחשיים. מנגנונים של מועצת זכויות האדם ושל נציבות האו"ם לזכויות האדם יצרו רשימות שחורות של חברות וקריאות להגבלות על נשק. דווחים מיוחדים קידמו סנקציות, חרמות, הקפאת נכסים ולחץ על גורמים פרטיים. יוזמות של העצרת הכללית הובילו להליכים בבית הדין הבינלאומי לצדק, שמסקנותיו משמשות לאחר מכן להצדקת צעדים נוספים. אף שבית הדין הפלילי הבינלאומי אינו גוף של האו"ם, החלטות של האו"ם סייעו לסלול את הדרך להצטרפות הפלסטינית אליו, בעוד שטענות וממצאים שמקורם באו"ם מעצבים את הסביבה הרחבה שבתוכה מתנהלים תיקיו.

מחברי הדו"ח טוענים כי הסכנה חורגת הרבה מעבר לישראל. המנגנון האנטי-ישראלי מייצר תיאוריות משפטיות, שיטות חקירה, ועדות חקירה נטולות מועד סיום, מנדטים של דווחים מיוחדים, רשימות שחורות של חברות, קמפיינים להטלת אמברגו נשק, הצעות לסנקציות והליכים פליליים בינלאומיים² העלולים ליצור תקדימים שימשו נגד מדינות דמוקרטיות אחרות.

שיטות שפותחו נגד ישראל יכולות, ובהחלט עוד ישמשו בעתיד, נגד דמוקרטיות המבצעות פעולות נגד טרור או מתמודדות עם ארגוני טרור המוטמעים בקרב אוכלוסייה אזרחית. הן עלולות לחשוף נבחרים ציבור וחיילים במדינות דמוקרטיות להליכים משפטיים פוליטיים, להפעיל לחץ על חברות המספקות ציוד לצבאות דמוקרטיים ולשלול לגיטימציה מכלים חיוניים לביטחון הלאומי.

אז מה עושים?

מה אפשר לעשות בעניין? מחברי הדו"ח מתווים שמונה דרכי פעולה, שרובן נוגעות לצמצום המימון לגופים המפלים את ישראל, את ארה"ב ומדינות מערביות אחרות, או חותרים תחת ערכים מערביים. אחרי הכול, ממשלות דמוקרטיות ומשלמי המסים שלהן מספקים נתח בלתי-פרופורציונלי מן המשאבים המקיימים את מערכת האו"ם. אין היגיון בכך שדמוקרטיות יממנו מוסדות שגושים סמכותניים ואנטי-מערביים משתמשים בהם כדי לערער בעלות ברית דמוקרטיות ולקדם נורמות שאותן דמוקרטיות עצמן מתנגדות להן לא פעם.

סכומי הכסף המעורבים בכך מדהימים. ב-2024 סיפקו יחד ארה"ב, גרמניה, בריטניה, יפן, קנדה וצרפת 60% מכלל התרומות הישירות של ממשלות למערכת האו"ם; ארה"ב לבדה תרמה יותר מ-183 מדינות חברות אחרות גם יחד. חוקרים כמו פרופ' יוג'ין קונטורוביץ' וקלאודיה רוזט המנוחה הראו כי ממשלת ארה"ב מעבירה יותר מ-20 מיליארד דולר לאו"ם ולארגונים בינלאומיים וגופים רב-צדדיים הקשורים אליו³ שרבים מהם אנטי-אמריקניים באורח לוחמני, ווקיסטיים באופן קיצוני וגם אנטי-ישראליים באורח ארסי.

ממשל טראמפ התחיל בכיוון הנכון, כאשר הפסיק את המימון האמריקני לאונר"א (סוכנות הפליטים הנצחית של הפלסטינים), צמצם את המימון למועצת זכויות האדם, לאונסק"ו ולעשרות ארגונים בינלאומיים נוספים ופעל להעניש את בית הדין הפלילי הבינלאומי ולצמצם את כוחו.

אך מאז, באופן חסר היגיון, העביר הממשל בכל זאת מאות מיליוני דולרים לאו"ם, ואף פרע מאות מיליונים נוספים מתוך חובות מצטברים לארגון, תוך שהוא מתרברב ברפורמות זעומות ובמאמצים צנועים לצמצם את הבזבוז באו"ם. בכלל זה תשלום של 827 מיליון דולר החודש לתקציב הרגיל של האו"ם ולפעולות שמירת השלום, וכן התחייבות לסיוע אמריקני בסך 3.8 מיליארד דולר לתוכניות ההומניטריות של האו"ם.

מדינות כמו קנדה ממשיכות בצייתנות להזרים עוד ועוד כסף לאונר"א, לבית הדין הפלילי הבינלאומי ול"וועדה למימוש זכויותיו הבלתי ניתנות לשלילה של העם הפלסטיני" וכו' וכו', ויהי מה ² בין אם יש "רפורמות" ו"ביקורות" ובין אם לאו ² כדי להתריס נגד ישראל ו/או, כביכול, להחזיק בחיים את "פתרון שתי המדינות".

כל אותה עת, בריטניה, קנדה וצרפת ממשיכות לקשקש ללא הרף על "אלימות מתנחלים", בשעה שהאלימות הנפוצה יותר לאין שיעור היא טרור פלסטיני נגד ישראלים. ראו את הירי למוות בנתנאל שוקרון בערב יום הכיפורים ואת פיגוע הדריסה נגד נריה לייטר ביום רביעי. אם מנהיג עולמי כלשהו השמיע יותר מצקצוק כמעט בלתי נשמע ביחס לטרור הזה ² אני החמצתי זאת.

"השקר הוא אמת והאמת היא שקר"

באופן אישי, אני מפקפק בכך ששמונה הרפורמות שמציע מכון משגב ניתנות ליישום. אינני מאמין שאפשר לתקן את האו"ם. הוא פועל ללא אחריותיות אמיתית, ללא מצפן מוסרי מתפקד וללא כל מנגנון שיאפשר לו לרכוש תכונות חיוניות כאלה. הוא פיתח דנ"א ידידותי לעריצים, חסין דיפלומטית ונטול אחריות קולקטיבית.

גרוע מכך, כפי שכתבה מלאני פיליפס, האו"ם הוא "גייזר בלתי ניתן לעצירה של שחיתות מוסרית ואינטלקטואלית. הוא מלמד את המערב ששקרים על ישראל הם אמת ושאמיתות הן שקר, והפך את מה שהמערב אומר לעצמו שהוא מוסר ומצפון לאג'נדה של רשע".

הוא הביא לכך שהמערב כבר אינו מסוגל להבחין, באופן כללי יותר, בין קורבן למדכא, בין מציאות לתעמולה, בין טוב לרע. ההתייחסות לאו"ם ול"משפט הבינלאומי" שהוא קידם כאל הפוסקים המוסריים של הסדר העולמי אינה רק בדיחה חולנית. היא גם הפכה את העולם לחולה.

לכן, אני טוען כי ייתכן שיש הצדקה להפסיק לחלוטין את מימון האו"ם, לפחות לזמן מה ² כטיפול מניעתי. הקריאה לסגור את האו"ם היא פחות או יותר טאבו, אבל היא אינה צריכה להיות כזאת. אינני קונה את הטענה שלפיה גם אם האו"ם אינו מושלם, "זה כל מה שיש לנו" ² פזמון שבדרך כלל מלווה במרשמים לרפורמות שלא יחזיקו מעמד או שפשוט לא יעבדו כלל.האם האו"ם הוא באמת הדבר הטוב ביותר שאנחנו מסוגלים לו? לא, הוא לא. האם עלינו להשלים עם מערכת שבוחרת בסוריה ובערב הסעודית להוביל מועצות לזכויות אדם,

גופים לזכויות נשים ומוסדות תרבות; ושמעלמת כלאחר יד ממעשי טבח בסוריה, בסודן, באיראן ובסין, ובאותה עת מציגה באופן שערורייתי את ישראל כמפעל של פשעי מלחמה? לא, איננו צריכים להשלים עם כך. הגיע הזמן להשליך את החרפה הזאת לפח ולהתחיל מחדש.

ספרה החשוב של קלאודיה רוזט, *What to Do About the UN*, טוען כי העיקרון המנחה בהחלפת האו"ם צריך להיות תחרות ² הקמתם של גופים מקצועיים נטולי יומרות מוסריות גרנדיוזיות. תחרות היא שמפילה מונופולים, והאו"ם הוא המונופול הגדול מכולם. זהו מוסד עצום ממדים, הנהנה מחסינויות, מזכויות יתר ומתרומות ממשלתיות נדיבות, ונתמך בידי לגיונות של ארגונים לא-ממשלתיים בעלי אינטרסים מיוחדים ברחבי העולם, הלוחצים לקבל עוד.

כתוצאה מכך, האו"ם נעשה דומה לניסויים הקולקטיביסטיים הכושלים של המאה ה-20 ³ אותם תאגידי ענק ממשלתיים ישנים של ברית המועצות ותעשיות קומוניסטיות סיניות אדירות ממדים. היה ועודנו קשה מאוד לסגור את המפלצות הללו, משום שהן קשורות לכל היבט של כלכלה לא מתפקדת ושזורות בחיי עובדיהן. הן מהוות נטל כבד.

מתקנים זאת באמצעות יצירת תחרות. לכן הציעה רוזט להקים קואליציות שאינן כבולות כל כך לאידיאלים, אלא מונעות ממשימה מוגדרת ומאגדות מדינות בעלות אינטרסים משותפים מסוימים ⁴ בדומה לנאט"ו בתקופת המלחמה הקרה.

הוגים ומומחים צריכים להקדיש את עצמם ברצינות למשימה הזאת. הגיע הזמן שמי שיש להם המומחיות, המשאבים והרצון הטוב האמיתי כלפי הדורות הבאים יבחנו לעומק ובאופן לא-פולמוסי את מחיר ההזדמנות שמשלם המערב (שלא לדבר על ישראל והעם היהודי) על דבקתו באו"ם.

כבר מזמן עברנו את רטוריקת ה"כולנו אחים" שליוותה את הקמת האו"ם לפני 80 שנה. אנחנו שקועים עמוק בנזק ההרסני לשפיות העולמית ולביטחון העולמי שחוללה ועידת דרבן המחפירה לפני 25 שנה ⁵ ובכל מה שמכוער שהתרחש מאז.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 27 בספטמבר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.